

UČNA PRIPRAVA

Učitelj	
Predmet	Geografija
Razred	6.
Šolsko leto	
Tema	Gibanje Zemlje
Enota	Vrtenje okoli osi
Učne oblike	Frontalna, individualna, delo v dvojicah.
Učne metode	Pogovor, razlaga, demonstracija.
Operativni cilji	1. Opišejo in pojasnijo vrtenje Zemlje okoli lastne osi. 2. Pojasnijo posledice vrtenja Zemlje – menjavanje dneva in noči.
Pripomočki	Učbenik Raziskujem Zemljo str. 36 in 37, globus, baterijska svetilka, delovni zvezek Raziskujem Zemljo str. 25.
POTEK DELA	
UČITELJ	UČENCI
<p>1. Uvod (10 minut)</p> <p>a) Ponovitev</p> <p>Vodim pregled domače naloge.</p> <p>b) Motivacija</p> <p>Učence usmerim v učbenik str. 37 h karti časovnih pasov. Naštejem nekaj pokrajin sveta s ciljem, da posamezniki povedo, koliko je tam ura, ko je pri nas 12. Vprašam, kaj je razlog, da ni povsod po svetu istočasno ista ura. Učence vzpodbudim, da ponovijo osnovna dejstva o vrtenju Zemlje.</p>	<p>Izbrani učenci podajo rešitve nalog iz delovnega zvezka, ostali se aktivno vključujejo v razgovor.</p> <p>Posamezniki povedo odgovore.</p> <p>Povedo, da je to posledica vrtenja Zemlje.</p> <p>Ponovijo, da se Zemlja vrti okoli lastne osi, ki je za $23,5^\circ$ nagnjena od navpičnice. To pot opravi v 24-ih urah.</p>
<p>2. Usvajanje (25 minut)</p> <p>a) Z baterijsko svetilko posvetim na globus in vprašam učence, kaj opazijo oz. jih pozovem, da demonstracijo povežejo z dejanskim stanjem v vesolju (Sonce – Zemlja).</p> <p>Globus pričnem počasi vrteti.</p>	<p>Opazijo, da je polovica globusa (s strani izvora svetlobe) osvetljena, polovica pa neosvetljena oz. da ima tisti del Zemlje, ki je obrnjen proti Soncu dan, del, ki je obrnjen stran od njega pa noč.</p> <p>Opazujejo in povedo, da se meja med svetlobo in senco nenehno spreminja (pomika) oz. da kraji (točke) na isti navični črti (poldnevniku) prehajajo iz svetlobe v senco. Ugotovijo, da se isto dogaja tudi na</p>

<p>Učence razdelim v dvojice in jih usmerim v učbenik str. 36 k skici, ki prikazuje štiri značilne trenutke dneva. Opozorim jih, da naj spremljajo lego Slovenije na poti Zemlje okrog lastne osi in opišejo dogajanje pri nas.</p> <p>b) Na globusu si izberem označen poldnevnik, ki prečka Slovenijo. Z alkoholnim flomastrom označim nekaj točk na njem in nekaj točk razporedim po celem globusu. Globus nato počasi zavrtim ob prižgani svetilki in učence opozorim, da spremljajo spreminjanje osvetlitve globusa.</p> <p>Pojasnim, da je krajevni čas čas, ki ga imajo kraji na istem poldnevniku. Učence vzpodbudim k razmišljanju, kakšne praktične težave to prinese in kako so jih rešili. Ponovno jih usmerih v učbenik str. 37 h karti časovnih pasov.</p> <p>Pojasnim, da v Sloveniji uporabljamo srednjeevropski čas. S pomočjo karte časovnih pasov in rubrike Ali več pojasnim še pojem datumske meje.</p> <p>c) Globus zavrtim in hkrati z njim zakrožim okrog prižgane svetilke (pazim, da ne spreminjam nagiba osi).. Učence opozorim, da pozorno spremljajo dogajanje oz. da so pozorni na dolžino dneva in noči oz. čas trajanja osvetlenega in neosvetljenega dela globusa pri kroženju.</p> <p>Pojasnim, da se dolžina dneva in noči spreminjata zaradi nagnjenosti Zemljine osi.</p>	<p>Zemlji.</p> <p>Izbrani posamezniki povedo, da se položaj Slovenije (zaradi vrtenja) nenehno spreminja. S tem se spreminja tudi njena osvetljenost. Štirje izbrani posamezniki pojasnijo situacijo na primeru Slovenije v vsaki fazi.</p> <p>Ugotovijo, da so istočasno enako osvetlejene le označene točke na izbranem poldnevniku. Iz tega sklepajo, da imajo enak čas le kraji, ki ležijo točno na istem poldnevniku, ostali pa ne. Torej ima vsaka točka na Zemlji realno drugačen čas (razen tistih na točno istem poldnevniku).</p> <p>Ugotovijo, da bi pri premikanju v smeri zahod-vzhod morali nenehno prilagajati ure. Ker pa to ni izvedljivo so Zemljo razdelili na časovne pasove. Na planetu imamo 24 časovnih pasov, širokih po 15°.</p> <p>Opazijo, da se dolžina dneva in noči spreminja povsod, razen na ekvatorju.</p>
<p>3. Zaključek (10 minut)</p> <p>Usmerim jih v delovni zvezek str. 25. Vodim pregled vaj.</p>	<p>Rešujejo vajo, izbrani posamezniki predstavijo svoje zaključke, ostali se aktivno vključujejo v pogovor.</p>